

Гайд глибинного інтерв'ю з національними експертами в сфері надання послуг протидії ТБ та COVID-19

Тема: «Вплив COVID-19 на виявлення випадків інфікування на туберкульоз»

Список скорочень для модератора

- ВООЗ** — Всесвітня організація охорони здоров'я
- ГФ** — Глобальний фонд для боротьби зі СНІДом, туберкульозом та малярією
- DOT** — (directly observed treatment) лікування під безпосереднім наглядом
- ЄС** — Європейський Союз
- ЗОЗ** — заклад охорони здоров'я
- КТ** — комп'ютерна томографія
- ЛТБІ** — латентна туберкульозна інфекція
- МБТ** — (Mycobacterium tuberculosis complex) група мікобактерій, які викликають туберкульоз
- МОЗ** — Міністерство охорони здоров'я
- МРТ** — магнітно-резонансна томографія
- МЛС** — туберкульоз із множинною лікарською стійкістю
- НСЗУ** — Національна служба здоров'я України
- НУО** — неурядова організація
- ПСС** — психологічний і соціальний супровід пацієнтів, хворих на ТБ
- РОГК** — рентгенологічне обстеження грудної клітки
- ТБ** — туберкульоз
- GeneXpert-MTB/RIF** — молекулярно-генетичний тест для виявлення ТБ
- COVID-19** — скорочена назва хвороби, яку спричинює коронавірус SARS-CoV-2
- MSF** — Médecins Sans Frontières (Doctors without Borders) «Лікарі без кордонів»
- VOT** — (video observed treatment) лікування під безпосереднім наглядом за допомогою відеофіксації
- USAID** — (United States Agency for International Development) Агентство США з міжнародного розвитку

Добрий день! Мене звать _____. Я представляю компанію «Оперативна соціологія». Для ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України» ми проводимо дослідження впливу Covid-19 на виявлення випадків інфікування на туберкульоз. Ми просимо Вас взяти участь у цьому інтерв'ю, оскільки в результаті дослідження ми хочемо отримати відомості, що допомогли б покращити реагування на надзвичайні ситуації в майбутньому. Через це ми б хотіли краще

зрозуміти Ваш досвід надання протитуберкульозних медичних послуг до та під час пандемії Covid-19.

[Надати форму письмової інформованої згоди та отримати згоду]

ЗНАЙОМСТВО

1. Скажіть, будь ласка, як можна до Вас звертатись?
2. Який у Вас досвід роботи в сфері надання послуг протидії ТБ та/або Covid-19?
3. Які саме послуги протидії ТБ Ви надаєте?

Ми почнемо нашу розмову з оцінки поточної ситуації щодо медичних послуг людям, які мають захворювання на ТБ, а потім звернемося до Ваших спогадів про діагностику, консультування та лікування ТБ до початку та під час пандемії Covid-19.

ОЦІНКА ПОТОЧНОЇ СИТУАЦІЇ У СФЕРІ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ ТБ

1. Опишіть, будь ласка, яким чином відбувається робота з людьми з медичних груп ризику розвитку ТБ та з пацієнтами з ймовірним ТБ легень, у медичних закладах в Україні.
2. Як цей процес має відбуватись у стаціонарних медичних закладах щодо скринінгу на ТБ серед пацієнтів із важким перебігом Covid-19, які потребують госпіталізації?
3. Як має бути побудована робота з пацієнтами щодо скринінгу на ТБ, у яких зберігаються або з'являються скарги після лікування Covid-19?
4. Хто, за встановленими в Україні нормативними документами, повинен приймати рішення про призначення пацієнтам з респіраторними симптомами додаткового обстеження на ТБ?
5. Яким чином формуються запаси протитуберкульозних препаратів в Україні? Як забезпечується доступ до них пацієнтів?
6. Чи можете Ви оцінити, наскільки пацієнти мають доступ до молекулярно-генетичного дослідження мокротиння методом GeneXpert на базі лабораторій I рівня?
7. На Вашу думку, наскільки актуальним для фахового середовища є питання недостатньо свідомого ставлення пацієнтів із симптомами ТБ до обстеження та лікування? Як Ви можете прокоментувати цю проблему?
8. Чи вважаєте Ви наявний наразі в Україні алгоритм виявлення та діагностики ТБ ефективним? Чи все в ньому присутнє?
9. Як організована система навчання медичних працівників щодо питань профілактики, діагностики та лікування ТБ?
10. На Вашу думку, які проблеми у сфері протидії ТБ в Україні наразі потребують негайного вирішення?

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ

1. Наскільки широко в Україні впроваджені телемедичне консультування пацієнтів та телемедицина загалом?
2. Як би Ви охарактеризували досвід використання спеціалізованих програм, цифрових інструментів комунікації лікарів між собою та з пацієнтами в процесі виявлення і лікування ТБ в Україні?

3. Охарактеризуйте, будь ласка, досвід використання в Україні цифрових технологій підтримки прихильності пацієнтів до лікування. Як Ви можете його оцінити?

РЕТРОСПЕКТИВНА ОЦІНКА СИТУАЦІЇ У СФЕРІ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ ТБ ДО ПОЧАТКУ ПАНДЕМІЇ COVID-19

1. Як би Ви описали тенденцію захворюваності та смертності від ТБ в Україні та світі за останні 5–10 років?
2. Стратегія ВООЗ «Ліквідувати туберкульоз» встановила амбітні цілі на 2025 рік і поставила перед собою мету покінчити з ТБ до 2035 року. Можете згадати, які перспективи реалізації цього завдання в Україні існували до початку пандемії? Чи реально, на Вашу думку, взагалі було це реалізувати в Україні та за яких умов?
3. Моніторинг даних національних програм і звітів за період 2007–2019 років щодо ТБ характеризувався обнадійливою тенденцією до зменшення рівня захворюваності та смертності від цієї недуги. Чи відомі Вам конкретні приклади підтвердження цього висновку в роботі ЗОЗ в регіонах України?
4. Які успіхи та складнощі в боротьбі з ТБ до початку пандемії Ви могли б виокремити?

ВПЛИВ COVID-19 НА РАННЄ ВИЯВЛЕННЯ ТУБЕРКУЛЬОЗУ

1. На Вашу думку, як пандемія Covid-19 вплинула на досягнення цілей стратегії ВООЗ «Ліквідувати туберкульоз» на рівні країни?
2. Чи змінилась в масштабах України кількість випадків ТБ (нові та рецидиви) з початком пандемії? Якщо так, то як саме змінилась і що вплинуло на ці зміни? Чи вплинула пандемія Covid-19 на терміни встановлення діагнозу ТБ?
3. Як змінилось фінансування заходів із виявлення нових випадків і лікування ТБ під час пандемії?
4. Чи змінився під час пандемії перелік послуг із профілактики, діагностики та лікування ТБ, алгоритм їх надання в ЗОЗ України? Якщо так, то що було причинами цих змін та хто їх ініціював і затверджував?
5. Чи фіксувались в масштабах України затримки в проведенні лабораторних тестів на ТБ і ускладнення з доступом до рентгенологічної діагностики під час пандемії?
6. Яким чином пандемія вплинула на рівень вибуття пацієнтів із процесу лікування, втрату зв'язку з ними та труднощі з регулярним контролем за їхнім станом?
7. Як би Ви оцінили епідеміологічний вплив карантинних заходів на захворюваність на ТБ в Україні? На Вашу думку, чи змінилась під час пандемії кількість випадків передачі ТБ?
8. Чи була в Україні під час пандемії потреба в залученні додаткового персоналу для роботи в програмах протидії ТБ? Якщо так, то як саме вона задовольнялась?
9. Яка інформаційна і методична допомога щодо підтримки безперервності надання основних послуг пацієнтам із ТБ під час пандемії Covid-19 надавалась медичним працівникам в Україні? Якої ще допомоги, за Вашими спостереженнями, потребували фахівці з лікування ТБ, щоб впоратись із викликами пандемії?

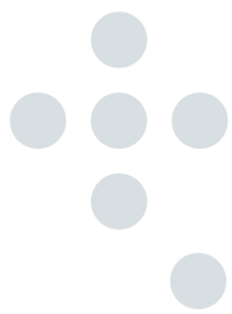
10. Що б Ви назвали основними чинниками, які наразі заважають якісному виявленню ТБ і наданню протитуберкульозних послуг в Україні? А що заважало цьому в умовах пандемії Covid-19?

МОДЕЛІ ДОСВІДУ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХОДІВ ІЗ ПРОТИДІЇ ТБ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

1. Які нові (інноваційні) підходи і стратегії для підтримки й розширення якісних протитуберкульозних послуг почали використовуватись в Україні в умовах пандемії Covid-19?
2. Чи можете Ви виокремити пов'язані з пандемією Covid-19 зміни в роботі системи охорони здоров'я в Україні, які позитивно вплинули на боротьбу з ТБ?
3. Що Ви можете сказати стосовно перспектив реалізації сучасних моделей догляду та підтримки людей з ТБ в Україні, зокрема людино-орієнтованого лікування та адресної соціальної підтримки хворих на ТБ?
4. Охарактеризуйте, будь ласка, досвід використання в Україні цифрових технологій підтримки прихильності пацієнтів до лікування. Як Ви можете його оцінити?
5. Яким чином в Україні була побудована робота з профілактики емоційного вигорання лікарів в умовах посилення навантаження через пандемію? Чи була вона ефективною?
6. Якою, на Вашу думку, може бути роль українського соціуму в допомозі пацієнтам, хворим на ТБ, з метою подолати недугу?
7. Чи відомі Вам приклади успішного подолання перешкод у виявленні та лікуванні людей із захворюванням на ТБ в Україні, які створила пандемія Covid-19? Якщо так, то які саме? Можете про них розповісти?
8. Пандемія триває третій рік. Чи вирішилися в Україні проблеми, які виникли з початком пандемії? Якщо так, то які та як саме?

ВПРОВАДЖЕННЯ БІЛАТЕРАЛЬНОГО СКРИНІНГУ ДВОХ ІНФЕКЦІЙ: ТБ ТА COVID-19

1. Чи можете Ви описати досвід застосування в Україні алгоритму білатерального (двонаправленого) скринінгу ТБ і Covid-19? Якщо так, то як Ви його оцінюєте?
2. Які успішні приклади зі світового досвіду інновацій у питанні білатерального скринінгу ТБ та Covid-19 Ви вважаєте корисними для України?
3. Як Ви оцінюєте перспективи впровадження білатерального скринінгу в Україні? Чи помітні певні позитивні зрушення у питанні ефективності раннього виявлення ТБ при застосуванні білатерального скринінгу?
4. Як спалах Covid-19 і відповідні заходи вплинули на скринінг на ТБ в Україні?
5. Наскільки актуальним є скринінг на ТБ людям з діагнозом Covid-19?
6. Які документи описують скринінг на ТБ у пацієнтів з Covid-19?
7. Який подальший шлях пацієнта з підтвердженим діагнозом Covid-19 для підтвердження діагнозу ТБ та початку лікування?
8. Які, на Вашу думку, основні проблеми/перешкоди для скринінгу на туберкульоз пацієнтів із Covid-19?
9. Які інші важливі питання, пов'язані зі скринінгом на туберкульоз у пацієнтів із Covid-19, Ви б ще хотіли обговорити?

ВПЛИВ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ РОСІЇ НА НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ПРИ ТБ

1. З якими основними складнощами чи проблемами в забезпеченні заходів протидії ТБ зіткнулась система охорони здоров'я України від початку повномасштабного вторгнення росії?
2. На Ваш погляд, чи можуть у пацієнтів, хворих на ТБ в Україні, наразі з'явитись потреби в нових послугах або консультаціях? Якщо так, то яких саме? Що може стати перешкодами для надання нових послуг чи консультацій? Як можна усунути ці бар'єри?
3. Чи змінились в Україні з початком війни способи підтримки зв'язку лікарів із пацієнтами, хворими на ТБ?
4. На Вашу думку, які заходи нараз в Україні можуть допомогти підтримати мотивацію пацієнтів не переривати процес лікування?
5. Як на сьогодні в Україні відбувається забезпечення пацієнтів препаратами для лікування ТБ?
6. Як Ви можете оцінити повноту і рівень послуг для людей, хворих на ТБ, які під час війни може забезпечити система охорони здоров'я в Україні?
7. Що, на Вашу думку, може позитивно вплинути на вирішення проблеми забезпечення безперервності терапії ТБ та її контрольованості в умовах війни?
8. Чи існують проблеми, які стосуються профілактики, діагностики і лікування ТБ в Україні у зв'язку з вторгненням росії, про які ми не поговорили, але Вам важливо це зробити?

ПОБАЖАННЯ І РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Що, на Ваш погляд, є найбільш дієвим способом для раннього виявлення людей із захворюванням на ТБ?
2. На Вашу думку, як в Україні можна покращити та вдосконалити роботу з виявлення та діагностики, полегшити і спростити доступ до тестування на ТБ, а також алгоритм / маршрут обстеження? Які ресурси для цього потрібні (інформаційні, зокрема)?
3. Як можна забезпечити в Україні сталість послуг у сфері протидії ТБ, враховуючи виклики сьогодення?
4. Чи існують проблеми, які стосуються профілактики, діагностики і лікування ТБ в Україні, про які ми не поговорили, але Вам важливо це зробити?

[Дякуємо за участь]

